

**ÖSTERSUNDS
KOMMUN**

Kommunala pensionärsrådet protokoll

2022-02-17
Kl. 13:00–15:30

Plats och tid	Sollidenvägen 34 B, November och via ”Teams”, den 17 februari 2022 kl. 13:00-15:30
Paragrafer	§§ 1 – 9
Beslutande	Stephen Jerand, KD, Kommunstyrelsen Lise Hjemgaard Svensson, M, Vård- och omsorgsnämnden, ordförande Andreas Köhler, M, Tekniska nämnden, §§ 6-9 Gertrud Nygren, PRO Margareta Halvarsson, SPF, vice ordförande, §§ 6-9 Margaretha Mooe Hellenen, SPF Christina Bondelid, SKPF Britt Wikman, SKPF,
Beslutande ersättare	Inger Könberg, PRO Bo-Örjan Försth, PRO
Närvarande ersättare	Christina Hedin, V, Kommunstyrelsen Anton Waara, S, Vård- och omsorgsnämnden Katrín Wallin, PRO Eva-Britt Frånlund, SKPF
Övriga närvarande	Magnus Eriksson, sekreterare Börje Hoflin, uppdragschef, §§ 1-2 Mikael Hedström, ekonomichef, § 2 Åsa Wallin, projektledare § 6 Robert Brandt, förvaltningschef, §§ 6-9

Utses att justera   Margaretha Mooe Hellenen

Justering   2022-03-03

Underskrifter

Sekreterare
Magnus Eriksson

Ordförande
Lise Hjemgaard Svensson

Justerare
Margaretha Mooe Hellenen

Justeringen av Kommunala pensionärsrådets protokoll från den 17 februari 2022 har tillkännagivits genom publicering på Östersunds kommuns hemsida.

Förvaringsplats   Vård- och omsorgsförvaltningen

Innehållsförteckning

§ 1 Valfrihet i hemtjänsten i hela kommunen	5
§ 2 Information om nya avgifter	8
§ 3 Kö till särskilt boende/korttidsboende	9
§ 4 Nytt datum för KPR i oktober 2022	10
§ 5 E-tjänst för arvoden	11
§ 6 Information från Projekt åldrandevänlig kommun	12
§ 7 Äldreomsorgsberedningen	13
§ 8 Avveckling av det särskilda boendet Björkbacka	14
§ 9 Övriga frågor	17

§ 1 Valfrihet i hemtjänsten i hela kommunen

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag av Kommunfullmäktige att utreda möjligheten att öka valfriheten inom hemtjänsten i hela kommunen, och inte bara i tätorten Östersund. Börje Hoflin, chef för Uppdragsenheten, informerar om vad som är aktuellt.

Målet med förslaget om ökad valfrihet är att alla medborgare i hela kommunen ska kunna välja vem som ska utföra hemtjänst och hemsjukvård i deras hem. För att det målet ska uppnås måste det finnas olika utförare i hela kommunen. Kommunen måste skapa förutsättningar för leverantörerna att verka i hela kommunen

Nämnden har tidigare haft uppe frågan till diskussion. Beslut kommer att fattas vid Vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2022-03-24.

Vård- och omsorgsförvaltningen har under 2021/2022 utrett dessa möjligheter. Det har skett genom omvärldsbevakning, dialog (workshops) med utförare och andra intressenter, samt dialog med nämndens egen budget- och utvecklingsgrupp.

Under utredningsarbetet har förvaltningen också stämt av mot de politiska direktiv som sattes upp när valfrihetssystemets infördes i april 2010. Dessa direktiv innebar att:

- Medborgarinflytandet ska öka
- Små- och medelstora företag ska kunna vara utförare
- Medborgarna ska kunna välja kommunen som utförare
- Möjligheter till långsiktig personal- och kompetensförsörjning ska förbättras
- Arbetsmetoderna med förebyggande insatser och rehabiliterande förhållningssätt ska säkras

För att komma vidare i processen föreslog Vård- och omsorgsförvaltningen i september 2021 att nämnden skulle prioritera ner möjligheten för små och medelstora företag att vara utförare av hemtjänst med personlig omvårdnad och/eller hemsjukvård. Dessa företag har idag, och även fortsättningsvis, stora möjligheter att utföra servicetjänster inom hemtjänsten och enligt befogenhetslagen. Där kan varje utförare själv välja inom vilket geografiskt område de vill verka. Ett sådant system för personlig omvårdnad skulle bli kostsamt men ändå inte garantera fler utförare i alla kommundelar.

Vård- och omsorgsförvaltningen föreslog vid samma tidpunkt att det fortsatta utredningsarbetet skulle rikta in sig på att kommunen antingen är ett enda område, det vill säga att alla utförare måste verka i hela kommunen, eller att kommunen delas in i 2 - 4 geografiska områden. I det senare alternativet kan nämnden till exempel ha olika många utförare i staden och

på landsbygden, men det skulle ändå vara möjligt att säkerställa att det blir flera utförare i alla delar av kommunen.

Val av upphandlingsform

Vidare behövde nämnden ta ställning till vilken upphandlingsform den vill använda. För närvarande följer Östersunds kommun lagen om valfrihetssystem (LOV), vilket de flesta av kommunerna med valfrihetssystem gör.

Ett alternativ till det som har börjat användas av flera kommuner är att göra en upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) av ett förutbestämt maximalt antal utförare som kommunen sedan tecknar tidsbegränsade avtal med. Medborgare med hemtjänstbeslut kan sedan välja bland dessa utförare.

En LOU-upphandling kan antingen utgå från lägsta pris (till exempel att de fem anbudslämnarna med de lägsta priserna får avtal) eller också kan kommunen använda kvalitetsparametrar som utvärderingskriterier. Med en lägsta pris-upphandling får kommunen ett tydligt kvitto, efter genomförd upphandling, på kostnaden för valfrihetssystemet.

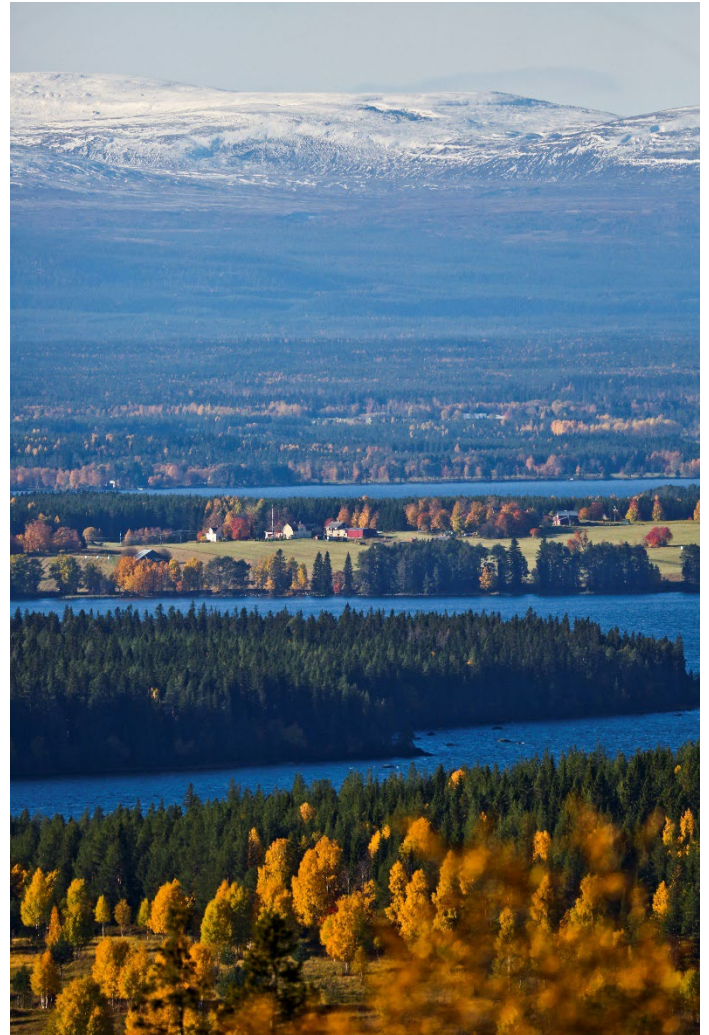

Inriktningsbeslut i Vård- och omsorgsnämnden

Utifrån frågeställningarna som gällde områdesindelning och upphandlingsform fattade Vård- och omsorgsnämnden ett inriktningsbeslut, den 29 september 2021, för den fortsatta utredningen om ökad valfrihet i hemtjänsten i hela kommunen. Inriktningsbeslutet innebar att förvaltningen skulle gå vidare och utreda de två nedanstående alternativen.

Sammanträdesdatum
2022-02-17

- Alternativ 1: Upphandling av utförare enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), med fast avtalstid för utförare i 2 - 4 geografiska områden. Flera utförare kan upphandlas i varje område.
- Alternativ 2: Traditionellt valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) i 2 - 4 geografiska områden.

§ 2 Information om nya avgifter

Börje Hoflin, chef för uppdragsenheten och Mikael Hedström ekonomichef, informerar om det nya systemet för avgifter.

Vård- och omsorgsförvaltningen har bytt verksamhetssystem för medborgarnas journaler. Nya avgiftsbeslut skickas ut i början på varje år till alla medborgare som har insatser från nämnden. I år har det även skickats ut ett informationsbrev till alla som har hemtjänst. Nytt för i år är att en del så kallade schablontider är ändrade i det nya systemet – insatserna heter annorlunda jämfört med tidigare år. Det kan vara olika omfattning på insatserna i detalj, vilket kan ge mindre förändringar i avgifterna. Det ska egentligen vara lika men det går inte att få det exakt lika i det nya systemet. Förvaltningen har gjort omfattande kontroller på allt som har förts över till det nya systemet för att det ska bli rätt.

Representant från pensionärsorganisation undrar om skillnad i totalbelopp för avgifter skiljer sig mellan januari 2021 och 2022 samt hur stor del av fakturor som var felaktiga. Rådet önskar uppföljning av detta senare.

§ 3 Kö till särskilt boende/korttidsboende

Lise Hjemgaard Svensson, ordförande, Vård- och omsorgsnämnden, informerar om hur kön till särskilt boende/korttidsboende ser ut. Kön har minskat avsevärt från tidigare topp, kö är nästan i balans för att ha ett bra flöde med boende på särskilda boenden.

§ 4 Nytt datum för KPR i oktober 2022

Vid KPR den 2 december 2021 fastställdes inte något sammanträdesdatum för oktober/november månad 2022.

Kommunala pensionärsrådet beslutar att ha ett möte den 19 oktober 2022.

§ 5 E-tjänst för arvoden

Ny e-tjänst för arvoden för KPRs ledamöter. Magnus Eriksson informerar om förändringen.

Från och med 2022-01-01 så ska arvoden för politiska organ och råd inte längre sökas med en pappersblankett utan det ska göras via en e-tjänst på Östersunds kommuns hemsida. Undantag från detta kan göras i undantagsfall om ledamot saknar BankId.

Rapportering av arvoden görs via Östersunds kommuns hemsida.

§ 6 Information från Projekt åldrandevänlig kommun

Åsa Wallin, projektledare för Projekt åldrandevänlig kommun (Age-friendly cities and communities) informerar om den ”Strategi för en åldrandevänlig kommun” som kommer att skickas ut på remiss under våren 2022.

Åsa vill även rådfråga KPR om på vilket sätt de vill involveras i arbetet med den handlingsplan som ska tas fram med utgångspunkt från strategidokumentet.

Vid KPR-mötet den 17 februari berättade Åsa att det inom ramen för ”Projekt åldrandevänlig kommun” (Age-friendly cities and communities) nu har tagits fram ett förslag till strategidokument baserat på det som framkommit i de olika medborgarundersökningar som genomförts under 2020 och 2021.

I strategidokumentet föreslås vilka strategiska utvecklingsområden som ska prioriteras den kommande mandatperioden. Strategidokumentet kommer att skickas ut på remiss i slutet av februari månad och KPR kommer självklart att ingå i remissutskicket och ha möjlighet att lämna synpunkter på innehållet.

Med utgångspunkt från strategidokumentet ska det i nästa steg utformas en handlingsplan med konkreta aktiviteter kopplat till de föreslagna uppgifterna. Vi vill gärna att pensionärsorganisationerna involveras i det arbetet och söker därför representanter som skulle vilja medverka i en workshop under våren 2022. Workshopen kommer att genomföras under april månad.

Åsa ber nu KPR:s representanter för pensionärsorganisationerna att utse max 2 representanter från respektive pensionärsorganisation som vill delta i detta arbete.

Maila aktuella namn och kontaktuppgifter till asa.wallin@ostersund.se senast fredag den 18 mars.

De personer som har anmält sig kommer efter det datumet att få en särskild inbjudan med närmare information om tid, plats och upplägg för dessa workshops.

§ 7 Äldreomsorgsberedningen

Kommunfullmäktige har tillsatt en särskild äldreberedning som ska ta fram en ”Riktlinje för äldreomsorgen i Östersunds kommun”. Stephen Jerand, kommunalråd, informerar om det pågående arbetet med riktlinjen.

Den riktlinje som tas fram ska hålla över tid, oavsett partipolitik. De äldres behov ska vara i centrum. Bakgrundsrapport är framtagen. Det förebyggande hälsoarbetet är mycket viktigt påpekar Stephen.

Ledamot i rådet påpekar vikten av att värna de allra äldsta och sköraste.

Kommunala pensionärsrådet kommer att få mer information om denna riktlinje när den är färdigställd.

§ 8 Avveckling av det särskilda boendet Björkbacka

Vård- och omsorgsnämnden beslutade den 9 februari 2022 att avveckla det särskilda boendet Björkbacka under våren 2023. Lise Hjemgaard Svensson, ordförande, vård- och omsorgsnämnden, informerar om beslutet.

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämndens program för bostadsplanering

Vård- och omsorgsnämndens program för bostadsplanering är ett planeringsunderlag för åren 2019–2028. Programmet ska ge kommunen och Vård- och omsorgsnämnden goda förutsättningar att fullfölja sin planeringsskyldighet enligt socialtjänstlagen, och besluta om de rätta åtgärderna för alla målgrupper och behov.

Programmet beskriver behovet av bostadsbyggande och andra insatser utifrån befolkningsförändringar och de nuvarande och förväntade behoven för äldre och personer med funktionsnedsättning.

Vård- och omsorgsnämnden ska säkerställa att det finns lägenheter för särskilt boende som håller god kvalitet.

Björkbacka

Björkbackas särskilda boende är slitet och omodernt.

2015 skrev Vård- och omsorgsnämnden kontrakt med Förenade Care om driften på Björkbacka. Kontraktet hade kortare avtalstid än de övriga särskilda boendena som upphandlades samtidigt. Då var planen att det skulle finnas ett nytt särskilt boende klart i samband med avtalstidens slut, den 30 september 2022, och att Björkbacka skulle fasa ut.

Vad har hänt sedan dess?

Vård- och omsorgsnämnden fattade 2021-09-29 ett beslut om att förlänga driftsavtalet med Förenade Care fram till juni 2023 då det särskilda boendet på Bangårdsgatan har öppnat. Detta för att göra det möjligt att erbjuda de boende på Björkbacka lägenhet inom annat boende.

Varierande tillgång och efterfrågan över tid

I Vård- och omsorgsnämndens program för bostadsplanering står det att kommunen behöver bygga fler särskilda boenden fram till 2028. De uppgifterna baserar sig på befolkningsprognoser som visar att de äldre medborgarna i kommunen blir allt fler under de kommande åren. Forskningen visar på att vi lägger till fler friska år men också att allt fler lever längre med kroniska sjukdomar.

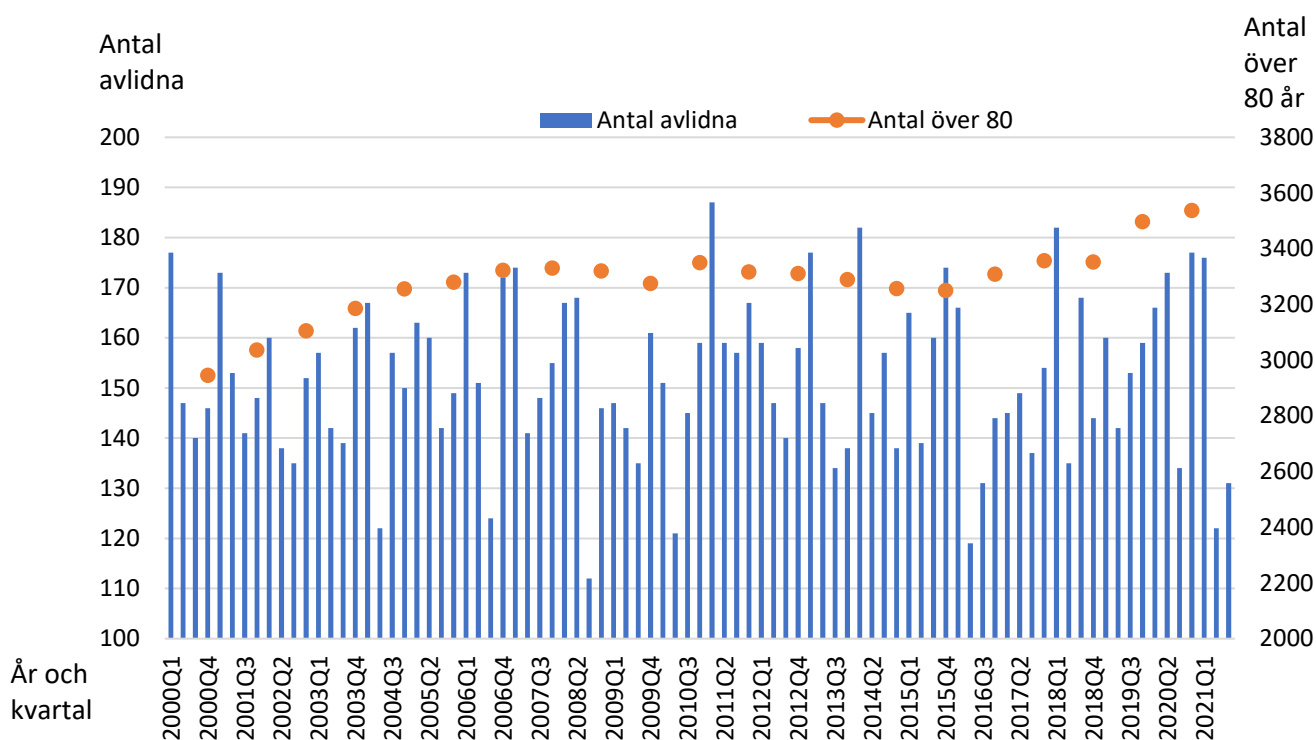
- I april 2021 hade nämnden ett överskott av lägenheter inom särskilt boende.
- I december 2021 fanns det 80 personer som väntade på ett erbjudande.
- 21 januari 2022 väntar 35 personer på att få erbjudande om lägenhet.

Förvaltningen har lång erfarenhet av att analysera behov, tillgång och efterfrågan till särskilt boende.

Situationen som uppstod i december 2021 orsakades inte av att det fanns en ökad efterfrågan till särskilt boende utan att det under en längre period varit färre som avlidit inom särskilt boende. Det har visat sig under åren att dessa toppar har uppstått när dödligheten varit låg, inte på grund av ökade behov hos medborgarna.

Om det är en normal omsättning inom särskilt boende är det balans om cirka 30 personer väntar på erbjudande om lägenhet. Normal omsättning har genom åren varit mellan 25 och 30 lägenheter per månad. Här nedan visas antalet medborgare som är 80 år och äldre (per år) och totala antalet avlidna i kommunen (per kvartal).

Antal avlidna och befolkning => 80 mellan åren 2000 och 2021

Det är svårt att redan nu säga hur tillgång och efterfrågan till särskilt boende kommer att se ut från 2023 och framåt. Om behovet av särskilt boende ser likadant ut under 2023 som det gör idag kommer tillgång och efterfrågan att vara i balans i samband med att Bangårdsgatan öppnar.

Ledamöter i rådet påpekar att man gärna skulle vilja ha information om nedläggningar som denna tidigare i processen. Robert Brandt, förvaltningschef förklarar att det är svårt att kunna ge information tidigare för att man vill begränsa vetskapen om sådant här tills personal och boende är informerad för att inte skapa ryktesspridning och oro i onödan.

§ 9 Övriga frågor

- Robert Brandt, förvaltningschef informerar om läget gällande coronapandemin inom Vård- och omsorgsförvaltningen. Den 9 februari släpptes ju på de restriktioner som Folkhälsomyndigheten haft tidigare. De tidigare rekommendationerna är fortfarande kvar inom Vård- och omsorgsförvaltningens verksamhet med munskydd och så vidare. Det enda som släppts på är att man tagit bort avrådan från besök. Omfattande smitta finns i verksamheten, liksom i övriga samhället. De flesta dock lindrigt sjuka.
- Lise Hjemgaard Svensson informerar Kommunala pensionärsrådet om att Vård- och omsorgsnämnden beslutat om en förlängning av avtalet med Brännagården. Sedan 2013 har nämnden ett avtal med Omsorgskooperativet Brännagården i Högarna by, som gäller att tillhandahålla lokaler och verksamhet för utförande av åtta korttidsplatser. Kontraktet gäller till och med 31 mars 2023. Kommunen har option att förlänga avtalet med samma villkor i ytterligare 3 år. Meddelande om en eventuell förlängning ska lämnas till leverantören senast 12 månader innan kontraktets upphörande. Vård- och omsorgsnämnden förlänger avtalet för korttidsplatser med Omsorgskooperativet Brännagården i tre år, till och med den 31 mars 2026. Avtalet förlängs med oförändrade villkor enligt den option som finns i nuvarande avtal. Avtalet gäller 8 platser för korttidsboende på Brännagården i Högarna.
- Ledamöter från pensionärsföreningar lyfter frågan om avsaknad av närvarande representation från samtliga kommunens förvaltningar. Sekreterare informerar rådet att detta är en fråga som det just nu tittas på hur man ska kunna lösa.